

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Lenky Kaniové a soudců Ivo Pospíšila a Petra Pospíšila v právní věci žalobců: **a) A. S., b) nezl. S. K.**, zastoupeni Mgr. Ing. Tomášem Tillmannem, advokátem se sídlem Vrázova 1324/40, Ostrava, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 9. 2024, č. j. OAM-489/ZA-ZA11-ZA03-2024, v řízení o kasační stížnosti žalobců proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 30. 9. 2025, č. j. 62 Az 48/2024 – 21,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žalobci **nemají právo** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci a rozsudek krajského soudu

[1] Napadeným rozhodnutím žalovaný shledal žádosti žalobců o mezinárodní ochranu nepřipustnými podle § 10a odst. 1 písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, a řízení o udělení mezinárodní ochrany podle § 25 písm. i) téhož zákona zastavil. Žalobci podali proti tomuto rozhodnutí žalobu; krajský soud ji v záhlaví specifikovaným rozhodnutím jako nedůvodnou zamítl.

[2] Uzavřel, že pokud žalobci podali opakovanou žádost o mezinárodní ochranu z totožných důvodů jako žádost předchozí a neuvedli žádné nové relevantní skutečnosti, je závěr žalovaného, že v mezidobí nedošlo v Arménii k takové změně bezpečnostních poměrů, které by odůvodňovaly meritorní posouzení žádosti žalobců, správný. Dále krajský soud zdůraznil, že v řízení o mezinárodní ochraně žalovaný zjišťuje naplnění zákonných podmínek pro udělení mezinárodní ochrany bez ohledu na postavení příbuzných z hlediska zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále „zákon o pobytu cizinců“).

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[3] Žalobci (dále „stěžovatelé“) podali proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Současně požádali o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

[4] Stěžovatelé uvedli, že hrozba válečného konfliktu v Arménii, která vznikla krátce před podáním opakované žádosti, představuje závažnou změnu poměrů v zemi původu nebo nové zjištění ve smyslu § 11a odst. 1 zákona o azylu, a tedy nový azylově relevantní důvod. Stěžovatelé tuto skutečnost sice tvrdili až v žalobě, nicméně povinnost posoudit zásadní změnu situace v zemi původu je primárně na žalovaném. Žalovaný i soud se nadto odvolávali na podklady, které jsou starší než zmíněná varování o hrozícím konfliktu. Rozsudek krajského soudu je proto nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů ve vztahu k otázce zásadní změny situace v Arménii.

[5] Manžel stěžovatelky a) a jedno jejich společné dítě mají na území ČR trvalý pobyt, všichni žijí ve společné domácnosti a manžel živí celou rodinu. Napadeným rozsudkem krajský soud zasáhl do práva na respektování rodinného a soukromého života stěžovatelů, neboť neudělení mezinárodní ochrany a s ním související možnost vyhoštění povede k rozdělení jejich rodiny. Soud rovněž nezohlednil nejlepší zájem nezletilých dětí, které mají právo vyrůstat společně a s oběma rodiči.

[6] Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že stěžovatelé netvrdili žádnou novou skutečnost ve smyslu zákona o azylu, která by odůvodňovala opakované vedení správního řízení a opětovné hodnocení důvodů udělení mezinárodní ochrany a obav z návratu do vlasti. Navrhl proto zamítnutí kasační stížnosti.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[7] Nejvyšší správní soud při posuzování kasační stížnosti zkoumal, zda jsou splněny podmínky řízení. Kasační stížnost je přípustná a byla podána v zákonné lhůtě. Jedná se o věc, v níž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, v souladu s § 104a odst. 1 s. ř. s. je proto nutné nejprve posoudit, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Není-li tomu tak, soud kasační stížnost odmítne pro její nepřijatelnost.

[8] Institut nepřijatelnosti a jeho dopady do soudního řízení správního NSS podrobně vyložil ve svém usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39. O přijatelnou kasační stížnost se dle citovaného rozhodnutí může jednat v následujících typových případech: (i) kasační stížnost se týká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu; (ii) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; (iii) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturu odklon; (iv) v napadeném rozhodnutí krajského soudu bylo shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. O zásadní pochybení by se jednalo především tehdy, pokud by krajský soud nerespektoval ustálenou a jasnou judikaturu a nelze vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu, nebo pochybil-li hrubě krajský soud v konkrétním případě při výkladu

pokračování

hmotného či procesního práva. Zároveň však platí, že Nejvyšší správní soud není v rámci hodnocení přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné.

[9] Kasační stížnost je **nepřijatelná**.

[10] Stěžovatelé v kasační stížnosti sami žádné důvody přijatelnosti výslovně nesdělili a ani soud žádné takové důvody neshledal. Rozsudek krajského soudu je přezkoumatelný a náležitě odůvodněný (k přezkoumatelnosti viz rozsudky NSS ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Azs 47/2003 - 130, ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003 - 52, ze dne 1. 6. 2005, č. j. 2 Azs 391/2004 - 62, a ze dne 21. 8. 2008, č. j. 7 As 28/2008 - 75). Závěry obsažené v napadeném rozsudku se nevymykají ustálené rozhodovací praxi Nejvyššího správního soudu. Krajský soud nepochybil ani při výkladu hmotného nebo procesního práva, natož zásadně.

[11] K otázce přípustnosti opakované žádosti o mezinárodní ochranu a podmínkám jejího věcného projednání existuje ustálená judikatura. Z ní plyne, že přípustnost opakované žádosti vyžaduje existenci „*nové skutečnosti nebo zjištění*“, které musí mít určitou „přidanou hodnotu“ a kvalitu oproti žádosti předchozí. Smyslem je na jedné straně umožnit opětovné posouzení věci v případě, že nové skutečnosti nebo zjištění mohou vést k jinému rozhodnutí než u žádosti předchozí, a na straně druhé zajistit, aby nedocházelo k účelovému podávání opakovaných žádostí (rozsudek NSS ze dne 11. 6. 2009, č. j. 9 Azs 5/2009 - 65).

[12] Z odůvodnění rozhodnutí žalovaného, kterým zastavil řízení o opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany pro nepřipustnost, musí vyplývat, že „1) *žadatel v opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany neuvádí žádné nové skutečnosti či zjištění relevantní z hlediska azylu nebo doplňkové ochrany, resp. 2) pokud takové skutečnosti či zjištění uvádí, pak pouze takové, které mohl uplatnit již v předchozí žádosti, a 3) že nedošlo k takové zásadní změně situace v zemi původu, která by mohla zakládat opodstatněnost nové žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Správnost těchto závěrů správního orgánu podléhá v plném rozsahu kognici správních soudů v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu o zastavení řízení pro nepřipustnost opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany*“ (rozsudek rozšířeného senátu NSS ze dne 6. 3. 2012, č. j. 3 Azs 6/2011 - 96, č. 2642/2012 Sb. NSS). V rozhodnutí o opakované žádosti musí být alespoň stručně uvedeno, proč k relevantní změně situace v zemi původu nedošlo a jaké podklady o tom vypovídají (rozsudek NSS ze dne 3. 10. 2017, č. j. 9 Azs 185/2017 - 38). Ve smyslu § 11a odst. 1 zákona o azylu musí být zohledňována změna, která je natolik podstatná a intenzivní, že by mohla svědčit o reálném nebezpečí vážné újmy nebo pronásledování v zemi původu.

[13] Z judikatury kasačního soudu rovněž plyne, že při rozhodování o mezinárodní ochraně správní orgán zjišťuje skutkový stav věci v rozsahu možných důvodů pro její udělení, jež vycházejí z žadatelovy výpovědi v průběhu řízení o mezinárodní ochraně (rozsudek NSS ze dne 18. 12. 2003, č. j. 5 Azs 22/2003 - 41, či usnesení NSS ze dne 19. 10. 2020, č. j. 4 Azs 277/2018 - 60). Míra podrobnosti, v jaké se žalovaný musí vypořádat s otázkou, zda se v zemi jeho původu situace změnila tak zásadním způsobem, aby to opodstatňovalo meritorní posouzení opakované žádosti o mezinárodní ochranu, je

tak určena tím, zda žadatel tvrdí posun v azylově relevantním významu jím uváděných důvodů (usnesení NSS ze dne 31. 7. 2024, č. j. 1 Azs 123/2024 - 41).

[14] S ohledem na shora uvedené Nejvyšší správní soud neshledal důvod zpochybnit závěr žalovaného a krajského soudu, že žádost stěžovatelů o mezinárodní ochranu je nepřipustná, neboť stěžovatelé žádost podali z totožných důvodů jako při první žádosti a neuvedli žádné nové relevantní skutečnosti. Námitky stěžovatelů jsou řešeny judikaturou kasačního soudu, od níž se krajský soud při posouzení věci nijak neodchýlil.

[15] Ochranu před vycestováním jako takovým, s ohledem na právem chráněné vazby cizince v ČR a možné negativní důsledky jejich narušení, poskytují správní orgány nejpozději v řízení o vyhoštění. Tomu mohou stěžovatelé předejít podáním žádosti o povolení k určité formě pobytu podle zákona o pobytu cizinců. V řízení o povolení k pobytu jsou správní orgány vždy povinny přihlídnout k soukromému a rodinnému životu žadatele, jakož i k nejlepšímu zájmu dítěte (rozsudek rozšířeného senátu NSS ze dne 5. 11. 2025, č. j. 8 Azs 99/2023 - 65). Nesplňuje-li situace stěžovatelů důvody pro udělení mezinárodní ochrany, nic jim nebrání, aby požádali o některou z forem povolení k pobytu, tedy mají i jinou alternativu, jak zajistit rodinný život na území ČR.

[16] Nejvyšší správní soud uzavírá, že v nyní projednávané věci neshledal žádné zásadní pochybení krajského soudu, který se svým postupem nijak neodchýlil od ustálené judikatury. Za těchto okolností soud konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, a proto ji jako nepřijatelnou ve smyslu § 104a s. ř. s. odmítl.

[17] O návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti soud nerozhodoval, neboť bezodkladně rozhodl o samotné kasační stížnosti, a otázka odkladného účinku se tak stala bezpředmětnou.

[18] O náhradě nákladů řízení rozhodl soud v souladu s § 60 odst. 1 větou první ve spojení s § 120 s. ř. s. (srov. usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020 - 33, či usnesení NSS ze dne 16. 6. 2021, č. j. 9 As 83/2021 - 28). Stěžovatelé v řízení nebyli úspěšní, proto nemají právo na náhradu nákladů řízení. Procesně úspěšnému žalovanému žádné náklady nad rámec jeho úřední činnosti nevznikly. Soud mu tedy náhradu nákladů řízení nepřiznal.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 20. listopadu 2025

Lenka Kaniová
předsedkyně senátu